

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Domnec'a.

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corespundenti regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre sase lune . . . 6 fl. „ „
Pre anulu intregu . . 12 fl. „ „

Pentru Roman'a:

Pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune 20 „ = 8 „ „
„ 3 — 10 „ = 4 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiesca care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costu 10 cr.

Piramidele dualistice, un'a in Pest'a, alt'a in Vien'a.

XII.

Constitutiunea noastra feudala bastarda d'in anii 1863 si 64, e mai multu unu organismu speculativu, de catu una garantia, in carea natiunea romana s'e si vedea asecurata domnirea sa politica; aceea e mai apta de a produce speculatori politici, de catu de a produce aperiatori intrepidi. Mai antaiu Transilvania nu e independente, ci ea depinde de guvernulu asediatu in Vien'a; in acelu guvernulu domnesce soiulu germanu, elu dispune dupa placu de destinele Transilvaniei. Tote ministerele guvernului d'in Vien'a furnica de individi estii d'in soiurile princiari germane si boheme. Acesta eschisivitate inca e unu inconvenientu, elu vatema adancu egalitatea politica a natiuniloru, pentru-ca in acelu ministeriu au intrare numai fiii natiuniloru princiari germane si boheme. Deci nu ve uimiti, ca soiulu magiaru devenindu la domnie, au si indesuitu tote ministerele cu individi nascuti d'in soiulu princiari magiaru, si cu alti individi, cari la audiulu domnirii magiare, si-au metamorfosatu numele, s'au lapdatu de neamulu loru, si s'au prefacutu in magiari. — Domnirea unui soiulu seu a doue soiuri, e demoralizarea celoru-lalte soiuri neindreptate. Dara domnirea eschisiva a unui soiulu seu a doue soiuri nu e de o bunetate neci pentru statu, neci pentru tron. Nu pentru statu, pentru ca natiunile neconsiderate putinu se interesaza de prosperarea statului, dara neci soiurile domnitorie nu se interesaza de prosperarea statului. Ele vedu marirea soiului seu, ele identifica statulu cu soiulu domnitoriu, ele nu vedu marirea si gloria statului si in natiunile neconsiderate. Deci soiurile domnitorie solo, se nesuescu a tiene natiunile nedomnitorie in umbria materiala si morala, d'in contra, prosperarea materiala si morala a soiului seu devine massima de statu, adeca candu prospereza soiulu seu, prospereza si statulu. Ele vedu in prosperarea spiretuala si materiala a natiuniloru neconsiderate decadinti'a, nefricarea si umilirea soiului seu prin urmare si a statului. Ce inse nu e dreptu! intr'unu statu, in care numai unu soiulu e puternicu invetiatiu si avutu, celelalte soiuri d'in contra sunt serace, umilite si obscure, acelu statu dieu nu e puternicu ci umilitu si bolnavu, partile constitutive ale statului suferu, si sunt bolnave, deci trebuie se suferu si statulu intregu. Inse, ce le pasa soiuriloru domnitorie! ele mai bine suferu slabatiunea statului de catu pretins'a loru decadintia.

Rolulu soiului romanu atasiatu patriei, in carea s'a nascutu, nu-lu pote duce altu soiulu domnitoriu. — Obligamintele atasiate de pamentulu seu trebuie se le suporte elu insu-si. — Indesiertu va provoca soiulu nedomnitoriu pre soiulu domnitoriu, hei! domnule soiulu domnitoriu! vino, si mi luca tu pamenturile mele, porta tu tote greutatile statului de supusu, platesce tu tote darile cele mari cuvenite statului, inlocuesce-me si pre mine in armata generala, versa-ti tu singuru sangele teu in loculu meu! cu unu cuventu desvoltati entusiasmulu teu si pentru aceste ramuri numite greutati de statu, intogm'a precum ti desvolti entusiasmulu pentru miscamintele publice si politice. Atunci soiulu domnitoriu cu dreptu cuventu va raspunde soiului nedomnitoriu, hei! mei omule! eu soiulu domnitoriu nu sum omu extraordinariu nici giganticu, eu nu potu face minuni, ca se-ti ducu si rolulu teu de supusu alu statului. Capacitatea activitatii mele in lumea materiala e forte restrinsa, ea e redusa numai la activitatea pamentului, de care eu nemidilocitu sum legatu. Vedi cum vei face, si duti tu singuru greutatile statului, ca la astu-felu de rolu de a fi calulu altui-a nu me precepu neci de cum. Ei bine! asie dara si soiulu nedomnitoriu cu dreptu cuventu va pote raspunde soiului domnitoriu: Daca tu domnule soiulu domnitoriu nu poti face minuni in suportarea greutatiloru statului, cu atatu mai putinu vei face minuni in suportarea greutatii puterii statului, de ce nu impartii puterea statului si cu soiulu nedomnitoriu, de ce usurpezi partea puterii statului cuvenita soiulu meu, de ce mi usurpezi suveranitatea mea, de ce si navalitu totu si in corpulu legelativu si in guvernulu, de ce nu me lasi si pre mine se me entusias-

mezu pentru afacerile publico-politice, de ce nu me lasi se duelezu si eu cu imperiulu cislaitanu? Credi tu dora, ca in politica, mai mare putere vei desvoltati, de catu in suportarea greutatiloru materiale ale statului, credi tu, ca nu vei sucumbe duelului intreprinsu cu cea-lalta parte a imperiului dualisticu? Nu vedi tu, ca candu ar sta la spatele corpului legelativu si a guvernului tote natiunile d'in imperiulu dualisticu, reprezentate tote natiunile in una forma drepta in aceste doue puteri mari de statu, atunci si intrigele nemtiloru de d'in colo de Laith'a ar amuti, si vedea si puterea de d'in coce de Laith'a ar cresce intr'o proportiune imensa.

Cu economi'a natiunala inca nu va merge mai bine atunci, candu numai unu soiulu domnesce. Ea va prospera numai in acele tienuturi, unde soiulu domnitoriu se tiermuresce, d'in contra economi'a natiunala in acele locuri, unde natiunile nedomnitorie se tiermurescu, va stagna. — Lucru naturalu! Soiulu arrogant si-afia domnirea sa secura in paupertatea materiala si morala a celoru-lalte neamuri isolate. Ei! dara daca economi'a natiunala nu rapesce dimensiuni mari intre tote neamurile de o protiva, daca tote soiurile nu se inavutiescu in o proportiune drepta, daca valoarea teritoriiloru locuite de tote natiunile nu cresce in pretiu, daca capitalele nu se immobilizeza, nu se inlocuescu intre tote poporele, daca institute de credetu si asiediamintele mice si mari de instructiunea poporeloru dreptu monuminte ale civilizatiunei moderne nu se radica, daca nu voru resari in totu cuprinsulu teritoriiloru locuite de popore cetati si orasie comerciale si industriale, atunci spuneti-mi cum va cresce pretiulu si valoarea intregului teritoriu alu imperiului dualisticu in fati'a capitalistiloru formidabili ai civilizatiunii presinte? Inflorirea statului sta in strinsa legatura cu inflorirea totoruru poporeloru. Activitatea unui poporu atasiatu de unu teritoriu nu o pote suplini altu poporu, de catu numai acelu poporu, care locuesce in locu. Eca pentru-ce pretendem noi participarea noastra imediata in statu, pentru-ce pretendem noi suveranitatea noastra natiunale-politica si principiaru, pentru ca noi insi-ne voimu a ne ingrigi de inflorirea noastra in specie, si de cea a statului in generalu. Acestu rolu detestabilu l'au urmaritu soiulu germanu domnitoriu in Austri'a in decursulu secleloru fatia cu poporele asiediate in orientulu imperiului austriacu. Soiulu germanu si bohemu au prosperatu in tote ramurile sciintieloru, artiloru, industriei, comericiului, agriculturii, s'au inavutitu spiretualminte, si materialmente, moralmente, pre candu noi cesti d'in coce am remasu in leganulu copilariei, am servitu de instruminte la prosperarea economiei natiunale a soiului germanu si bohemu. Valoarea teritoriului si a omeniloru au crescutu in tiererele ereditarie, pre candu valoarea noastra au remasu in statulu primitivu. Noi li-amu servitu loru materialele crude, ei d'in contra ni-au servitu noue manufactele si fabricatele sale, asie capitalele nostre s'au stracoratu la ei, si paupertatea primitiva cu miseri'a lumesca au statiunatu permanente la noi. In locu ca germanii si bohemii se fi concursu cu productele loru literarie comerciarie si industriale cu alte state, se fi immultitu numerariulu statului cu capitale straine incurse in laintru, ei d'in contra, au esplotatu miseri'a si ignoranti'a noastra in favoarea loru. O parte a imperiului au infloritu, cea-lalta parte a lui au stagnatu, deci statulu au patimitu, n'au progresatu, n'au infloritu, ei au progresatu, au infloritu soiulu germanu si bohemu, aceste doue soiuri si-au fostu asigurate domnirea loru preste noi. Deci aceste doue neamuri au si domnitu in decursulu secleloru preste noi. Mamele loru au fostu destinate de a nasce principii adeca domni, mamele nostre d'in contra au fostu condamnate de a nasce sclavi loru. Acestu reu lu-vedemu inradecinat u aici la noi in Transilvani'a, Ungari'a, Banatu si Bucovin'a; contemplati tote asiediamintele montanistice, si veti gasi o viua imagine a domnirii seculare germane si boheme.

Soiulu germanu au cugetatu, ca intindiendu-si marirea, si latindu-si puterea in coce catra noi, prin colonizarea, intarirea, cultivarea si favorisarea soiului seu si a altoru soiuri, si prin despretuirea si demoralizarea soiuriloru mosnene, si imperiulu austr. inca se va intari, si va prinde radecine in fundamen-

tulu acumulatu d'in nasipu, elu inse s'au insielatu! pentrucu elu acum vede, ca rolulu statului numai neamurile mosnene sunt chiamate de a lu duce, era colonisariile semenate prin deschilinite tienuturi ale imperiului situatu in oriinte sunt chiamate de a duce rolulu metamorfosarii si alu instrumintelor orbe Lucru naturalu! colonisariile urmarescu cause materiale si voiescu a-si sustiene starea loru grasa materiala si domnirea loru preste natiunile mosnene, putinu se interesaza ele de statu, numai ca guvernamentele se le manutiena in starea loru domnitoria, deci ele in schimbu se si facu instrumintele guverneloru. D'in contra neamurile mosnene urmarescu cause morali. Ele voiescu ca personalitatea loru natiunala in vecii veciloru se dureze. Acesta personalitate sta in strinsa legatura cu statulu, va se dica cu provinciile, in cari, secele le-au inradecinat. — Asie dara neamurile voiescu perenarea statului, si a monarcului asediatu in verfulu lui. Ce au facutu soiulu domnitoriu germanu in decursulu secleloru? elu neincetatu au laboratu sistematice la destructiunea teritoriului locuitu de romani, va se dica a unei parti constitutive a imperiului intregu. — In locu de colonisari, se fi adusu artile, sciintiele, se le fie imprasciatu intre noi romanii, se fi domiciliatu intre noi romanii agricultur'a, comericiulu si industri'a, se ne faca avuti spiretualminte si materialmente, intogm'a precum au facutu avuti pre nemtii sei in tiererele ereditarie. Se fi radicatu valoarea intelectuala a romaniloru si valoarea materiala a teritoriului locuitu de romani. In locu de aceste, elu au facutu d'in tote provinciile nemtiesci si boheme unu seminaru vastu destinatu de a crea adeveratele colonne ale statului, de a cresce de a cultivati odraslele princiari menite de a inlocui pre regimu in politica si armata, in finantia, in tote ramurile puterii esecutive. Unde contingentulu privilegiatiloru n'au ajunsu, acolo lacunele remase desierte de privilegiati le au suplinitu germanii si bohemii. Totu asie de inapoiati de neconsiderati amu fostu noi romanii si sub regimulu absolutisticu austriacu, ca si sub regimulu feudalisticu alu privilegiatiloru. Deci si veduramu in decursulu secleloru pana in momentulu presinte tote chargele oficiariloru in armata cea vasta austriaca si tote magistraturele in puterea esecutiva impopulate de privilegiatii nostri, de nemti, de bohemii, si alte neamuri, numai de romani neci de cum.

Pana candu alte guverne in occidentu s'au nesuitu in decursulu secleloru a radica valoarea intelectuala a poporeloru, si valoarea materiala a teritoriiloru locuite de poporele occidentului, pana atunci regimulu absolutisticu austriacu au radicatu marirea soiului germanu, a bohemiloru si a altoru neamuri d'in provinciile ereditarie, si ne au intrebuintatu pre noi toti cesti de d'in coce de instruminte loru. Ei au fostu domni politici si princiari, noi am fostu slugile loru, noi am servitu de instruminte la marirea soiului germanu. Noi am lucratu ca dobitocele, ca de o parte se tienemu si se hranimu si pre statu adeca marirea soiului germanu, si si pre privelegiati nostri, ca de alta parte cu agricultur'a noastra, cu comericiulu si industri'a noastra, asie precum le am sciutu noi a le manopera, cumu au fostu aceste ramuri ale economiei nostre natiunale in starea loru primitiva, se inavutimu economi'a natiunala a celoru d'in Transilvani'a. Pre candu o parte a imperiului austriacu se ingrasia, pana atunci cea-lalta parte a lui se usca pre pitioare. Prosperarea unei parti a imperiului au fostu ruinaarea celei-lalte parti a imperiului. Acesta sistema de ocarmiture prin unu soiulu domnitoriu au potutu dura pana atunci, pana candu in cele-lalte parti ale occidentului domniaru imperatiile absolutistice si feudalistice. D'in momentulu inse, candu natiunile occidentului intraru in guvernulu, devenira guvernamentele si proprietatea natiuniloru suverane, scosera pre feudalisti d'in guvernulu, d'in acelu momentu vedea si puterea soiului nostru domnitoriu germanu si a regimulu absolutisticu austriacu cadu. Deci lu si veduramu cu finea secululu trecutulu si in decursulu secululu presinte pana la catastofa de la Sadova suferindu la calamitati, d'in unu desastru sarindu in altu desastru, trofeele acatiate de stegiarulu seculariu, cadu unu dupa altu, standu stegiarulu acum abatutu in eclatatu umilintei,

despicata trupin'a lui de tempestata de la Sadov'a in doue pârti, inclinandu o parte a ramurilor lui câtra occidente, cea-lalta parte a loru câtra oriinte. Soiulu germanu s'au nesuitu numai marirea sa a o radicã, si influint'a sa a o sustienë in Itali'a, Germani'a si in coce câtra oriinte a o perenã. De midilocele sustienerii inse nu s'au ingrigitu. Elu au crediutu cã valorea lui intelectualã si bunastarea lui materialã voru fi destoinice de a sustienë marirea imperiului austriacu, va se dîca: a soiului domnitoriu germanu austriacu. Elu inse acum vede cã in lumea materialã, capacitatea lui e ordinarã, minuni nu pote face, rolulu de statu alu romanilor, alu magiarilor, alu slovacilor, si alu altoru neamuri d'in oriintele imperiului elu nu-lu pote duce singuru. Suntemu siliti noi insi-ne a-lu duce seraci si inapoiati in civilizatiune, si tote regimele, ca si cele d'acumu domnitorie iau refugiulu numai la noi, la seraciã nostra si necultur'a nostra!

Cãtu ar fi de bine, candu tote tierete de sub coron'a lui Stefanu aru prosperã ca Bohemi'a de esemplu. Candu de esemplu Ardealulu ar' potë plati la una suta de milioane de dãri directe si indirecte, precum de esemplu plãtesce Bohemi'a cea mica pre anu. Eca nedreptatea cea afurisitã a unui soiulu domnitoriu stã inaintea nostra in totã a sa goletate. Germanii, bohemii si magiarii dîcu: cã noi romanii si alte neamuri neindreptãtite suntemu seraci si necultivati. D'apoi nu e nimene! cine sã li respunda! hei mei omeniloru! nu ve bucurãti de seraciã si de necultur'a nostra, acestu rãu face parte constitutivã si d'in sanatatea vostrã politicã, candu suntemu noi seraciti necultivati atunci sunteti si voi slabi si bolnaviti, candu suntemu noi avuti si cultivati, atunci sunteti si voi tari si sanetosi. Reulu nostru e si reulu vostru! ce bine au adusu seraciã si necultivarea nostra a toturoru-a d'in oriinte stegerului seculariu d'in Vien'a! acelu bine au a dusu, cã stegeriulu se usca pre pitore si cade in ruine! Imperiulu austro-magiariu nu e Franci'a, Angli'a, Germani'a, Itali'a, Belgiu, Olandi'a. Elu e ace'a, ce e omulu slabu, seracu, si necultivat, in fati'a unui omu puternicu avutu si cultivatu. Feudalistii nostri au infeudatu in secele barbare pamenturile tieraniloru, ad analogiam acestei infeudãri teritoriale ei au infeudatu si guvernãmintele. Soiulu domnitoriu germanu d'in austri'a ne au infeudatu pre noi pre toti cu feudalistii nostri d'impreuna in guvernulu loru absolutisticu. Domnitorii cei formidabili ai Austriei erãu separati de restulu poporeloru prin murulu germanu si celu feudalisticu. Natur'a feudalistiloru au fostu totu de-un'a de a impede cã unirea poporeloru cu monarculu, natur'a soiului domnitoriu germanu in trecut au fostu de a impede cã era-si unirea monarcului cu cele-lalte popore d'impreuna cu feudalistii, deci remnulu gloriosiloru monarci d'in trecut au fostu numai remnulu eschisivu alu soiului domnitoriu germanu. Ce e natur'a soiului domnitoriu magiaru de acumu? totu aceea, ca si a celorlalti ambițiuni espirate! adeca de a impede cã unirea poporeloru neindreptãtite cu monarculu! soiulu magiaru voiesce ca remnulu gloriosulu monarcu sã fia numai pentru elu insu-si, si nu si pentru noi toti. Unde se intempla unirea monarcului cu to-

te poporele sale? eca unde se intempla! in corpulu legelativu! unde toti reprezentantii poporeloru, coadunati in numeru egal cu numerulu poporeloru se aduna in giurulu tronului, si sunt salutati cu „bine-ati-venitu!“ de monarculu. Acestu cuventu e farmecatoriu, si vibreza adancu in tote poporele reprezentate. Suntemu noi romanii d'in Transilvani'a uniti cu monarculu si cu soiulu domnitoriu magiaru, pre langa tote, cã s'au unitu Transilvani'a cu Ungari'a? ba nu suntemu! cã murulu despartitoriu seculariu, adeca legea feudala inca esiste intre noi romanii si monarculu. Sesiuneatreputã n'au demolitu murulu. Deci acceptati, pana candu murulu fatalu d'in vechime se va demoli, si se va preface in pulbere. Problem'a sesiunei trecute au fostu unirea feudalistiloru, a sasiloru si a claselor privilegiate cu soiulu magiaru si cu monarculu. Problem'a sesiunii venitorie va trebui sã fia unirea romanilor cu soiulu magiaru si cu monarculu. Cã-ci noi romanii voimu ca statulu sã dureze, sã prospereze cu monarculu in frunte, era nu voimu, ca unu soiulu domnitoriu sã dureze, sã prospereze in detrimentulu statului si alu monarcului, precum au facutu germanii, si feudalistii in vechime. Sunt romanii d'in Ungari'a uniti cu monarculu? ba nu sunt neci ei uniti cu monarculu! pentru cã, pre langa tote, cã murulu despartitoriu alu claselor privilegiate de cele foste neprivilegiate in cãtu-va s'au demolitu, ambițiunea cea nesaturatã, si lacomiã cea gretiosã a soiului domnitoriu magiaru, de a fi numai elu singuru reprezentatu in corpulu legelativu, de a fi numai elu singuru in unire cu monarculu, de a fi remnulu monarcului numai alu lui eschisivu, impede cã pre alegatorii romani prin ciomaguri, focosiuri, si prin coruptiuni de la alegerea reprezentantiloru romani, pre cari i dã legea, asta lege devine impede cã prin soiulu domnitoriu, si unirea romanilor cu monarculu neefectuata.

Asiã intielegu eu domni'a unui poporu, candu unu poporu domnesce cu monarculu, asiã intielegu eu activitatea, sã activãmu pentru unu scopu realu, era nu efemeru. Elu nu intielegu ace'a activitate, sã mergemu ca nebunii, sã ne spargemu capetele nôstre de dragulu magiariloru pentru nimicu! ca in sfirsitu magiarii sã ne poricleze prin diurnalele loru de boi si magari; sã dîca cã nu pricepem vieti'a constitutiunala, si tote miseliile loru sã le arunce in gunoiulu romanu, ca in sfirsitu sã sanctiunãmu noi insi-ne starea lucruriloru presinte. — Dara activitatea nostra in sinulu natiunei nostre, pre langa tote, cã remanemu pasivi facia cu domni'a magiara, e destulu de grea, ace'a e, ca natiunea intrega sã intre in corpulu legelativu, nu importa cã in celu d'in Sabiu, ori in celu d'in Pest'a, numai ca totu de-un'a sã fimu reprezentati; in Transilvani'a daca voiti cu cinci-dieci d'in sietepedeci de reprezentanti, in Ungari'a cu o suta de reprezentanti intielegandu-se si ungurenii. Numai cã totu de-una sã avemu unu guvern parlamentariu respundictoriu independinte de alte tierete, in Sibiu daca voiti, dara atunci independinte de celu d'in Pest'a, in Pest'a daca voiti, dara atunci independinte de celu d'in Vien'a. Numai ca poterea statului asiã sã fia impartita intre natiunile regnicolare ca adeca una natiune sã nu domnesca preste

alta natiune, ci tote natiunile sã domnesca d'unu acordu, impede cãnu-se si ajutandu-se imprumutatu de suprematisarea altei natiuni si de navalirea guvernului asupra loru. Adecã ca natiunea magiara numai atãti reprezentanti sã alege in corpulu legelativu, pre cãtu e capacitatea ei la suportarea greutatiloru statului, si pre cãtu e numerulu compatriotiloru ei. Natiunea romana era in asiã modu sã fia reprezentata in corpulu legelativu. Natiunea slovecesca, cea rutena, cea sasasca era-si in proportiunea amintita sã fie reprezentate in corpulu legelativu! Asiã intielegu eu regularea poterii statului, ca tote natiunile sã fia domne, adeca sã aiba potere, era nu ca numai una natiune sã aiba potere netiermurita, si cele-lalte natiuni se n'aua nimicu. Asiã intielegu eu egalitatea politicã a natiuniloru ca tote natiunile sã fia in unire prin corpulu legelativu cu monarculu; dara candu se va intempla, ca tote natiunile sã devina egal indreptãtite in raportulu politicu? ad Calendas grecas!

(Va urmã.)

D'in Satu-mare, 20 Mart. 1869.

Alegerile de deputati in totu comitatulu acest'a au decursu in 18 l. c. Romanii neci macaru in cerculu Carasieului, in care ei avusera pre candidatulu loru in personã Dlu Alesandru Buda, nu reesira, — si acest'a d'in mai multe cauze, anume afara de cele ce s'au mai dîsu in acestu diurnu, o singura cauza de a nu reesi, fu aceea, cã Dlu candidatu alu partidei romane, dupa ce produsese cele mai viue miscãri intre alegatorii rni — in interesulu sãu resp. celu natiunãlu, in prediã alegerei s'a dechiaratu in Lipou inanteã cãtoru-va intieleginti rni, cã elu abdice si in diu'a alegerei neci cã compareã la fati'a locului, ci tramise o epistola adresata comisiunei de votisare, in care se dechiarã cã repasesce si roga pre numitã comisiune, ca chiar' in casulu, candu ar' fi insinuat — in intiesulu legi electorali — prin partisini de ai sãi pentru a se votisã pentru elu, comisiunea sã nu admita aceea votisare. Neci unu motivu, neci o cauza de repasire nu a produsu Dlu Bud'a, neci cu vorbã neci in scrisu. Unu lucru acest'a forte enigmaticu... Multe comune alegatorie nu audira despre repasirea Dlu Buda, de cãtu in fati'a locului, si mergendu acolo pregatite si insu-fletite a votã pentru D. Bud'a, se intielege, cã venira in cea mai mare confusiune. De ora-ce Dlu Buda nu numai a svãtuitu romaniloru, ca repasindu elu, sã voteze pe cuntele De-genfeld (deakistu), ci, precum spunu unii, cari au auditu cu urechielu loru, a si amenintiatu pre acei intieleginti, cari pote aru trece, la casulu acest'a, in stang'a, cã i-va da l publicitate! — Intru adeveru acest'a e o amenintiere naiva, chiar' de la Dlu Bud'a decum-va adeca ar' fi drepta. — Limbele vorbescu multe si in multe forme... Se vede a se fi tiesutu si inca prin maiestri mari la capu, o intriga fina, ca numai (fiindu-cã numai asiã, dar' si asiã d'abiã fu cu potintia) cu seducerea si confundarea alegatoriloru rni sã reesi aici invingatoriã partidã guvernãlã... De la Dlu A. Buda ca de la omu ce s'a aretatu intru romanii de aici, se acceptã o deslucire cãtu se pote de sincera si mai alesu motivarea a dîcerei sale in momintele cele d'in urma. Credem, cã va da dsa dechiaratiune competentã si sincera despre portarea intielegintei, si mai alesu a preotimei d'in acestu cercu electoralu fatia cu principiulu natiunãlu, carele a trebuit sã conduca pre totu romanulu

F O I S I O R A .

Lamartine.

(S'a cetitu in siedinti'a d'in 25. l. c. a societãtii lit. „Petru Majoru.“)

Dloru!

„Domineca, 28 fauru 1869, la 11 ôre sér'a, autoriulu „Meditatiuniloru poetice“, alu lui „Jocelyn“ si alu „Istoriei Girondiniloru“, marele poetu, marele istoricu, marele oratoru, ilustrulu membru alu guvernului provisoriu, ministrulu afaceriloru straine d'in 1848, Lamartine a incetatu d'a se supravietui.“

Acesto le scrie celebrulu publicistu francesu Emilu Girardin in fruntea diuariului sãu „Libertatea“ de la 2 mart. an. curinte.

Nu numai Franci'a, intrãga lumea civilizata si in particularu lumea literarã gelesce mórtea marelui repausatu.

Intrunirea nôstra literarã, ca parte, de si modestã, a imperiului literaru, inca are titlu, mai multu, ca este detória a luã actu despre defunctiunea unui talentu d'intre cele mai celebre ale secululu nostru.

Fia-mi permis, fratiloru, ca dandu espressionu tributulu pietãtii nôstre pentru memoriã lui Lamertine; sã vi presintu unu fugitivu raportu despre ereditatea cea de mare pretiu, ce ni o testã acestu ilustru geni in momintele inspiratiunii sale; si avendu permissiunea dvôstre, nu mi voi pregetã a reimprospetã cãtu unu episodulu d'in vieti'a lui multu fecunda.

Nu poterile mele, neci condeiulu meu este chiamatu a judecã meritulu si valorea opuriloru lui Alfonsu Lamartine, asta misiune frumôsa apartiene competintei istoriciloru.

Nascutu in Maçon (21 oct. 1790) d'in parinti culti (tatalu-sãu erã capitanu de cavaleria) educatiunea lui fu un'a d'intre cele mai grigite; spiritulu sãu in primululu stadiu alu

desvoltãrii sale primiteã multu inca la cas'a parintesca. Terminandu-si studiile (in 1810) in Lyon, dupa incercãri nein-cununate de rezultate dorite, in 1820 surprinse lumea apusãna cu Meditatiunile sale poetice — primele radie, ce prevesteau gloriã grandorei lui Lamartine. Efectele grandose, produse numai de unu Chateaubriand prin „Geniulu Crestinismului“, se renouã indicitu la farmecatoriile accente ale lirei junelui poetu. Cantecele dulci, formele loru originale si plastece facura cuceriri immense in tôte peturele societãtii franceze; toti le cantãu, toti le imitãu, poeti si poetrici — o multime.

„Lamartine fu poetulu spireteloru frumose (dîce Juliu Janin caracterisãndu epocã Meditatiuniloru); poetulu animelor nobile, si alu sintieminteloru virgine; elu e tristu melancolicu, fragedu, pasiunatu si religiosu. Elu avu doine pentru tôte bucuriele si pentru tôte dorerile; avutu-a elu mangaiare pentru tote amaratiunile, incuragiare pentru tote sperãntiele nostre. Meditatiunile prime produsera in lumea spiritualã una revolutiune cu efecte binefacutorie si salutarie... Lamartine e creatoriulu odei franceze.“

Primulu triumfu l'a facutu celebru, procurandu-i una pusetiune d'intre cele mai frumose. In 1821 petrece in Florenti'a ca membru alu ambasadei franceze. Aci lu intalni o juna fiore d'intre muntii Albionului, frumôsã Mariamu Birchlu inavutu cu amorulu sãu, cu man'a si diestrea sa considerabila. Poetu celebru, barbatu ferice, omu bogatu: rara treime!

Sunt talente, mai alesu in dîlele nôstre, cari eucerite odata de fericirea profana, arunca hr'a, nu mai manuescu penelulu — si-uita misiunea. Nu asiã Lamartine. Fecunditatea spiretelu sãu urmã a se desvoltã in deplin'a ei grandore. Elu petreceã cu musele mai multu decãtu cu firele vi-clenei diplomatice, cã-ci elu erã si diplomatu, inse diplomatulu

dispareã in neinsemnãtatea sa, si poetulu secerã triumfuru grandorei sale.

Retornandu la Parisu, in maiu 1829. publicã Armoniele sale poetice si religiose; aceste in anulu urmatoru lu inaltiarã la ilustrã demnitãte de membru in academiã de litere in Parisu.

Armoniele ni aparã ca cele mai dulci si mai viue espressioni ale sentimentalismului; cursulu linu melancolicu, fectuatuneã blãnda si profunda a procesului lunei interne sunt reprezentate cu multa fidelitate in cumun'a armoniiloru despre cari Juliu Janin dîca: „Frumosu visu acestu-a a geniului ce are momintele inspiratiunii, ce vine merge, cant se roga ca cei d'in ceriuri.“

In dîlele prime ale revolutiunii d'in Juliu (1830) lu vedem portandu stendardulu libertãtii; mai tardu inse retrasu in singuretatea unui castelu imbetranitu, pentru isolatu de lume sã potã conversã eschisivu cu musele predilecte.

Aci avemu sã amintimu romanulu Jocelyn, dupã meditatiuni si armonie cea mai buna, opera a Lamartine. Subiectulu e simplu, firulu actiuniloru neincercã desvoltarea luptelor interne naturalã, demarcarea loru etica, reflesiunile profunde si conduse de morãlu, coloritu viu, plinu de lumina si poesia. Vomu spune si fabulã acest romanu:

Jocelyn unu june sentimental, si-propune a face pe sora-sã, cã-ce o iubã multu; partea sa de avere iã sa ei, si intra seminariu, aci petrece 7 ani; candu erumpe revolutiunea si imprascia tinerimea d'in imãtu; elu fuge in Dauphen intre muntii; o virgina frumôsa Laurence, imbracatã barbatesce, lu insotiesce. Jecelyn nu scie, cã sotulu sãu e femeã; traescu in amicetia imã mai unu anu de dîle; Laurence inse nu mai pote portã lã o depune; junele i ofere amorulu sãu eternu, cã-ce ince-

alegerile de deputati. Vom vedea. Nesmintitu lucrulu acelu se va forfecă inca, si ni-retienemu si noi dreptulu a mai ra la treb'a acelu, de vomu află de lipsa. — Intielegintii ni vediondu-se in fati'a locului de alegere amagiti, svatuiru popularu rnu, carele nu voia a se rentornă acasa, fără a-si da votulu, ca se voteze pe partea stanga, era intre ei se de la desbatere intrebarea: ca ore se voteze, sau se se abtie? — Unii au aflatu cu cale a remanē cu poporul, ca se si perda increderea poporului pentru venitoriu, si astelu votara cu stang'a, era altii, si mai alesu acei-a, alu că-ru poporu (e de insemnatu, ca intielegintia de aici stă, cea mai mare parte d'in preoti si invetiatori) era amagitu si cumperatu de contele deakistu, paresira loculu alegerei d'acelu a-si da votulu. Singuri doi preoti rni, cari de altmintre aci de la inceputu nu fusēseru cu partid'a nationala, votara pe Degenfeld, si acesti-a sunt: Stefanu Borosiu d'in Dorol-ina, si Stefanu Popu d'in Buzesoi. Pre acestu d'in urma, pre-um spunu limbele cele rele, l'a arvonitu contele inca de cu unu tempu, cu câte-va metrete de mere. — Intrig'a tiesuta cu romanii de altmintre nu li succese de locu deakistoru, aci dieu se insielara uritu, pentru ca romanii nu au statu pe langa ei, numai cei ce fusera de mai nainte comperati cu bani. Deakistii pe langa tote au reesitu cu majoritate de 50 de voturi. Au versatu bani ca plēv'a si innainte de — si la alegeri, precum spunu pana la 20,000 de flin. Alegerea de altmintre a decursu fără bataia, dar' afara de coruptiuni cu bani si beature, la insa-si alegere s'au facutu forte multe si mari nelegiuri. Partid'a caduuta va reclami; a si inceputu a castigă si adună documinte.

Oricum se templă lucrulu acest'a, atât'a potemu dice, ca romanii d'in acestu cercu electoralu si-au implinitu deto-riti'a nationala cu totu zelulu si energi'a, si nu potu cadē sub vre o imputare. Dar' intrigele tiesute pe ascunsu, cine se le mai pota petrunde? . . . Apoi dieu unde curgu banii corumpetori fără numerare si fără crutiare, acolo noi roma-nii seracuti, nu potemu face pre multe contr'a astoru-feliu de mediu-loce nelegali si mârșiaive.

Mai multi alogatori romani.

D'in comit. Zarandu, 23 Martisoru 1869.

A sēra a sositu a casa dlu Dumitru Ionescu, fostu comite supremu alu acestui comitatu, d'in caletori'a sa de la Beiusiu, unde chiamatu de inteligentia de acolo se dusese a aretă la alegatori si unde, precum ni se spune, este alesu deputatu alu acelu cercu.

Abi aflase intielegintia de aici d'in Bai'a de Crisiu de sosirea fostului sēu pre bunu comite supremu, si indata grabira cu dlu Dr. Iosifu Hodosiu in frunte a merge spre gra-tulara deputatului cercului Beiusiu.

Gratulara fū rapitoria, ca-ci precum oratorulu spusē, candu guvernulu ungurescu a trantitu fără vina pe mosculosu d'in postul de comite supremu alu acestui comi-tatu, pre atunci poporul alegatoriu d'in cerculu Beiusiului, cu elu impreuna toti romanii, au imbratisiatu pe iubitu-lu vechiu luptatoriu pentru cauzele nationale romane, pe dlu Demetriu Ionescu si l'au redicatu la cea mai inalta posi-tiune de increderea animei romanului.

Astfelu fratii nostri vecini d'in cerculu Beiusiului prin cetulu lor de alēgere au datu dovoda si nationala si patrio-tica, ca pe candu a trantitu pe unu stangaciū de aci de ai lui Tisza-Ghyczy, pe atunci a aretatu gu-vernulu, ca scie acestu poporu, se imbratisieze si se redice pe omenii sei trantiti fără vina si numai d'in capri-

depuse juramentulu canonicu. Intr'una buna demanētia lu chimatu se aministre moribundului sēu superioru sa-cramentulu ungerii de pre urma; merge, si amenentiările monaichilor lu facu se se preutiesca definitivu. Laurence para-sita, desperandu s'arunca in abisulu pecatelor. Consciintia junelui chirotonitu se trediesce; i pare reu de ce a facutu; dar' era tardiu. . . In urma se intolnescu in Parisu, Laurence ca victim'a coruptiunii, er' Jocelyn ca instructoru de copli. — In tempulu acestu-a Lamartine era la culmea gloriei sale.

In scurtu inse nimbulu renumelui sēu ca poetu i pareā prea sutfire; voia a fi si celebritate politica, mare barbatu de statu; — deci scrie „Politica rationale“, recomandandu stergerea pedepsei de morte, libertatea pressei, despartirea basorecei de statu, si sustienerea centralisatiunii; apoi cercā a si tramesu in parlamentu ca reprezentante d'in cetățile Toulon si Dunkirchen, inse rezultatulu nu fu celu asceptatu, si acelu a lu rani aduncu.

Sub impressiunile caderii sale, si-conduse, pre speso-le proprie, o nao aprovisionata cu tunuri si alte aparamente marine, in 1832 imbarcā cu a sei d'impreuna, si porni că-tra orientu, sperandu a potē paralisa efetele nereusitei sale prin placerile ce i le promiseā variatiunea frumsetiloru or-ientului; umbr'a cedrilor Libanului, unde Gangelui santu voru recorri setea pasiunii — credea elu.

Traia in Resaritu ca unu regisoru; orientaliu lu numiaū „emirulu francesu;“ si totu-si printre ruinele Jerichonului ca si in palatiurile Ierusalimului elu visā de portfoiulu mini-sterialu.

Mosaiculu episodoloru ce ni le presinta in cartea calatoriei sale in Orientu e viu'a reflesiune a unui paradisu pamentescu, cu paisagie rapitorie cari te incanta, te transportu in regiuni mai ferici, mai inliferite. Emirulu fran-cesu audiendu multe curioase despre regin'a Palmirei, si-pro-

tu de cătra unu guvernulu, ce pare a fi, daca nu escesivu, ce-lu pucinu pre increditu in puterea sa.

Credu a fi in dreptu, si sum convinsu, ca nu me insielu, candu prin acelu tramitu braviloru conducatori si alegatori d'in cerculu Beiusiului, salutările toturoru zarandeniloru, cari prin acestu actu de alegere nu numai ca au datu dovoda des-pre acea convingere universală a romaniloru, ca partid'a lui Deak, sēu guvernamentală si partid'a stangaciloru este de asemenea nenationala fatia cu romanii, dar' ca prin acestu actu de alegere, cerculu Beiusiului a spartu ghiati'a, si as-teliu voru sci totu de-un'a a merge si pre viitoriu, pe calea cea drepta, pe calea nationala romana.

Cor.

Dev'a, Comitatulu Huniaderi 18 mart. 1869.

In „Federatiunea“ Nr. 25 a. c. se incerca unu corespondinte anonimu a suspitiunā pre trei ro-mani onorati: C. Cs. J. P. si S. P., relativu la tie-nu'a loru politica.

Cetindu acelu articulu ne am miratu si indig-natu forte vediondu ca cesti trei barbati sunt ata-cati pe nedreptu de unu cine mascatu.

Acesti barbati nu au participatu la afacerea adu-nării amintite de corespondintele, ci s'au prezentatu in aceea-si ca si alti romani si barbati de alte natu-nalitati simplu d'in curiositate, precum se intempla ast'a la ori-care adunare publica.

Corespondintele face numai coniecturi si nu e convinsu despre adeverat'a stare a lucrului, trebe-dara se presupunemu, ca suspitiunările provinu sēu d'in ura personala sēu d'in tendintia malitosa intru a semenā discordia intre fratii acelei-a-si mame, ce inse acum candu avemu cea mai mare trebuintia de concordia, nu-i va succede.

Mai multi.*

Pest'a, 15/27 martiu 1869.

Unu corespondinte d'in Satu-mare in penultimulu nu-meru alu „Federatiunii“ scrie, ca eu mi-am alesu reu persō-n'a, cătra care m'am adresatu in tier'a Oasiului spre a potē fi alesu deputatu acolo.

Permiteti-mi, domnule redactoru, se declaru in organu-lu dvostre, ca eu nu m'am adresatu cătra nimene in privin-tia candidaturii mele in numitul cercu electoralu.

Iosifu Vulcanu

Deputatii Romani

alesi pentru die'ta Ungariei:

Vincentiu Babesiu (in cerc. Sasc'a, cott. Ca-rasiu si in cer. S. Nicolaulu-mare, cott. Torontalu);

*) Publicamu acēsta rectificare insemnandu totodata ca si de la D. Ciacianu inca primiramu asemenea reafra-ngere si desmintire a celor cuprinse in corespondintia rela-tiva la acestu obiectu, dar' acelu a nu o publicamu numai pen-tru ca on. cet. se nu dejuduce pre omu dupa stilu. Intielege-mu noi preabine mahnutiunea dupa o vatamere nemeritata, dar' spressiunile violente, se nu dicemu brutale, nu se potu justifica, cu atatu mai putienu tendintia de a imputa unei redactiuni gresiel'a corespondintiloru. Noi nu primimu soli-daritatea numai pentru cause de principiu, desbatute in artiele de foridu, era asertiunile unoru corespondinti, de multe ori pote prepersonali, nu ne potu incurcā in complicitate. Insul-tele si calumniările le detestamu si pre cei ce cu voi'a ne ar' induce in rategie suntemu gat'a totu-deaun'a a-i demasca in fati'a publicului. Noi padim secretulu chiaru si cu pericli-tarea libertatii nostre, dar' numai in cestiuni politice, inse nu-mele calumniatoriloru lu publicamu indata dupa constatare.

Redactiunea.

puse a o cercetā. Ea era nepot'a marelui William Pitt; inca juna, frumoasa si bogata, fantasta de la natura, plecā in lume, amblā crucisui-curmedisui pre mare si uscatu, pana ce in urma sirianii sedusi de frumseti'a ei, de pomp'a ce o incun-giurā o proclamara de regina. Lamartine, lasandu-si soci'a cu gingasi'a flore, fic'a sa Juli'a, in cetatea Beyrut, a mersu la Palmir'a. Regin'a lu primi cu afabilitate, si incepū se i profetiesca d'in stele (ca-ce dumnea-ci se ocupā mai multu de astrologia decatu de sortea poporului sēu). „Dta ai nascutu tocmu ai ocaziunea conflusului a trei stele bune, norocose si puternice — dice regin'a, ai vointia buna, te vei rentorce in-data in Europ'a, Europ'a a gatatu dejā, Franci'a are inca una missiune mare, si Dta vei ave parte in aceea“ . . .

Neci i a trebuitu mai multu ambitiunii „emirului francesu.“ Franci'a avea multi celebri barbati de statu, si Lamartine voia cu ori-ce pretiu a straluci in sirulu acestoru-a. Adieu regina de Palmir'a! Lamartine s'au uritu in palatiulu teu pomposu, gradinele tale cu svave flori nu-lu mai desfata.

Dar' poetulu nu scia, ca in momintele candu elu se resfatia in visurile maririi sale venitorie, tener'a flore unic'a lui fica, frumos'a Juli'a, vestediā bātendu-se cu chinurile agoniei.

Marsil'a unde Juli'a imbracā juna si frumoasa, vediu numai secriiulu copilei adormite.

Ajungundu in patri'a sa, loculu sēu natalu l'a alesu de-putatu in camera. — „Remani poetu, dnulu meu, „— i dise cine-va. „Nu, nu! respunse elu, poesi'a pentru mine nu mai este altu-ce decatu o rogatiune, care e celu mai scurtu actu alu meditatiunii. Io am facutu versuri, Dvostra le cantati in singuritatea codrilor dar' a lunciloru, ele aprindu anem'a, dau unu tactu vietiei, si nemicu mai multu . . .“

De aci datēza er'a decadintiei marelui poetu. Elu nu e mai multu junele ce cantā odata cu atāt'a inspiratiune de-spre Elvir'a; triumfurile d'atunci nu lu mai satisfacū, elu vrē invingeri mai reali.

Vincentiu Bogdanu (in cerc. Comlosiu, cott. To-ronțalu); Sigismundu Borlea (in cer. Halmagiū, cott. Zarandu); N. Gruescu (in cer. Becea-noua, cott. Torontalu); Dr. Iosifu Hodosiu (in cerc. Bradu, cott. Zararandu); Georgiu Ioanovicu secr. (in cer. Bogsi'a-romana, cott. Carasiu); Demitru Ionescu (in cer. Beiusiu, cott. Bihari'a); Lazaru Ionescu (in cer. Radn'a, cott. Aradu); Vasiliu Jurca (in cer. Siugatagu, cott. Maramuresiu); Aureliu Ma-niu (in cer. Fagetu, cott. Carasiu); Petru Mihali (in cer. Visieu, cott. Maramuresiu); Antoniu Mo-cioni (in cer. Sira'a, cott. Aradu); Georgiu Mocioni (in cer. Moraviti'a, cott. Timisior'a) Sigismundu Po-povicu (in cerc. Buteni, cott. Aradu); Alexandru Romanu (in cer. Ceic'a, comit. Bihari'a); Mironu Romanulu (in cer. Chisneu, cott. Aradu) Aloisiu Vladu (in cer. Zorlentiu, comit. Carasiu).

Deputatii (neromani) alesi pentru die'ta venitoria:

Colom. Ghiczy stang. in Comaromu; Iosifu Slavi si Melchioru Lónyay (deachisti) in cetatea Posionu; c. Ios. Zichy jun. deac. in cerc. Szenci (cott. Posionu); Iuliu Andrassy stang. in Köbölkut, si Ionu Keményfi deac. in cerc. Dorogu (cott. Strigoniulu); Sandru Gubody stang. in Nagy-Körös. Petru Aczél deac. in cet. Aradu; Iuliu Györfy stang. in Oradea-mare; Sigismundu Olgyay deac. in cerc. Somoru, si Tadeu Prileszky in cerc. Ternaviei (cott. Posionu); e. Francisu Szirmai deac. in cerc. Sborou, Iosifu Banó deac. in cerc. (Giraltu, Sandru Bu-janovicu deac. in Eperjes, Iosifu Dienes (deac.) in cerc. Bártfa, Teodoru Berzeviczy deac. in cer. Háthám si Paulu Semsey deac. in cer. Sebenu (cott. Siasosiu); Sig Ivánka d. in c. Nemet, Ionu Paczoly d. in c. Ipolyság, si St. Májlát deac. in c. Salca (cott. Hontului); Stef. Beliczey stang. in cer. Giulei (cott. Bihariei); Paulu Cerno-vici (nationalistu) in cerc. Chichindei mari (cott. Toron-talu); Geiza Szüllö deac. in cerc. Bazinu, Filicianu Luk-sits st. cer. Somfa, si Ionu Nagy stang. in cerc. Galanta (cott. Posionu); Antonu Kollár stang. in cetat. Strigoniū; Danilu Irányi stang. in Peciu; Sandru Csiky stang. in Agria; Francisu Krassenits stang. in cer. Duna-Szer-dahely (cott. Posionu); Viliamu Pást deac. in Versietiu; Colomanu Tisza, Stefanu Patay stang. si Ludov. Kiss st. in Dobretienu; Dan. Boczkó st. in B.-Ciaba (cott. Bi-ohisiu); Ign. Ghyczy stang. in cer. Tata (cott. Comaromu); prof. Jul. Kautz deac. in cet. Jaurinu, Nic. Földváry deac. in cer. Győr-Sziget, Hiac. Ronay deac. in cer. Peri, si Sandru Eöry stang. in cer. Tet (cott. Jaurinu); Ios. Mol-nár deac. in cer. Terebesiu, c. Iul. Andrassy in cer. Sátor-lajuhely, Stefanu Kazinczy deac. in cer. Nagy Mihály, (cott. Zemplinu); b. Fridericu Podmaniczky stang. in Szarvas; Dionisu Mednyánszky deac. in Siemnitiu; Eduardu Zzedény deac. in cer. Szombathely (cott. Scepu-siu); Albert Semsey deac. in cer. Nagyida, si Toma Pe-chy stang. in cer. Siceu (cott. Abauj); Baltasaru Horváth min. deac. in cer. Szombathely, si Alessiu Horváth stang. in cer. Kiszell (cott. Vasiu); Colomanu Zámory stang. in cer. Ocea (cott. Comarom); Ionu Ludvig stang. in Kés-márk; Carolu Bobory stang. in Czegléd; Ignatu Szluha stang. in cer. Pinczehely (cott. Tolna); Francisu Kukink-a deac. in cer. Füleky (cott. Nogradu); Adolfu Szenti-iványi deac. in cer. S. Miklós (cott. Liptou); Emericu Fest deac. in cer. Göllnitz (cott. Scepusiu); Sandru Budály

La 1843 pareā a i resari unu nou sore de gloria pre carier'a politica; scrie Istori'a girondiniloru, cu unu spiritu inaltu, cu una limba dulce si stralucita; aproba revo-lutiunea si condema esageratiunile ei, descrie mai bucurosu latura luminosa a caracterelor; romanticismulu farmecatoru predomnesce realitatea in acēsta opera; fiindu cetita si re-scitita in tote cadrele societatii francese, ea a promovatu mul-tu erumpere revolutiunii d'in 1848 care se inaugurā cu ca-derea dinastiei burbonului Lud. Filipu. Popularitatea lui in 1848 era immensa: jucā unu rolū d'intre cele mai celebre su decursulu miscamentulu celui mare de libertate, facundu parte in guvernulu provisoriu ca ministru alu afaceriloru straine; si portandu susu standardulu libertatii, ega-litatii si fratietati era adratu de poporul francesu. Relatiunile ce sile fece cu Louis Blanc inse i au detrasu multu d'in acea frumoasa popularitate.

Si astfelu espirandu revolutiunea, de la 1851 Lamar-tine s'a retrasu de pre scena. Liberalitatea lui prodigiosa i a suptu frumos'a avere, in cātu mai tardiu traia d'in ofertele amiciloru sei, pana ce in urma parlamentulu i votā una re-muneratiune nationala de 500 mii franci.

Operele sale d'in urma nu erau demne suscrescentie ce-loru de mai nainte.

Momintele ultime ale vietiei celebrului memoritoriu fure multu amare; spiretulu i se turburā; geniulu nu mai era viu, elu s'a destramatu, si mortea fu unu nemarginitu daru pentru marele magistru alu lirei francesce.

Pre patulu agoniei lu grigeau nepotele sale contes'a de Montereau si dsior'a Valentine Cassiat, ele fure marturie-le chinurilor espirarii sufletului nobilu.

Deci marele poetu, marele istoricu, marele oratoru La-martine numai in creatiunile sale raretie mai traesce si va traie eternu!

S. Bottzani.

deac. in cer. Beregsasu, si Ionu Pásztély deac. in cere. Muncaci (cott. Beregu); Paulu Kossuth deac. in cer. Bodrogköz, si Eugenu Szirmai deac. in cer. Homonna (cott. Zemplinu); Nicolau Szabó deac. in cer. Kőszegh (cott. Vasiu); Samuilu Tury deac. in Hajdu-Szoboszló; b. Iliu Splenyi deac. in Kőrmöcbánya; Paulu Muzsaly deac. in cer. B. Gyarmath, si Franoiscu Pulszky deac. in cer. Secenu (cott. Nogradu); Ernestu Hollán deac. in cer. Felsőőr (cott. Vasiu); c. Ferdinandu Zichy deac. in cer. Ráczalmás (cott. Fehér); Stefanu Rudnay deac. in cer. Zsámbokréti, si c. Franciscu Borényi deac. in cerc. Tapolca (cott. Nitra); Ladislau Bezerédi deac. in cer. Rum (cott. Vasiu); Ladislau Szögyényi deac. in cer. Bodajk (cott. Fehér); Ludovicu Salamon stang. in cer. Vág (cott. Alb'a); Ladislau Gond stang. in cer. Bichisiu; c. Eduardu Károly stang. in cer. Mislye (cottu Abauj); Stefanu Huszár deac. in cer. Nogradu (cottu Nogradu); Carolu Harkányi deac. in cer. Medgyaszó (cottu Zemplinu); Iosifu Madarász stang. es. in cer. Csákvár si Sárkeresztur (cottu Alb'a); Stefanu Zalay deac. in cer. Mád (cottu Zemplinu); Balintu Zahornáczky stang. in cer. Igló, si Constantinu Ráicz deac. in cer. Lubló (cottu Scepusiu); Fridericu Erdőgh stang. in cer. Gyoma (cott. Bichisiu); Sandru Szalay stang. in cerc. Körömend (cottu Vasiu); Ionu Dörny stang. in cer. Szakcsa (cottu Toln'a); Nicolau Oláh stang. in Hajdu-Dorogu. Aloisiu Fazekas stang. in Félogyháza; Petru Gál stang. in cer. Nagy-Vázsony (cottu Vesprimu); Stefanu Gabriel stang. in cer. Göncz (cottu Abauj); Samuilu Bónis stang. in cer. Tiszalök (cottu Sabolciu); Franciscu Berecz stang. in cer. Gyöngyös; Béla Máriássy stang. in cer. Abony (cottu Pest'a); Colomanu Széll deac. in cer. Sz. Gothard (cottu Vasiu); Colomanu Radó deac. in c. Sarvar (cottu Vasiu); Clemonete Ernest deac. in Németyvár; Paulu Madocsányi deac. in cer. Rózsahegy (cottu Liptó); Sandru Nehrebeczky deac. in cer. Berezna, si Acatiu Pétróvay deac. in cer. Szobráncz (cottu Ungu); Bernhard Szitányi deac. in cer. Bistrit'a, si Ludovicu Mády deac. in cer. Csacza (cottu Trencinu); con. Antoniu Forgách deac. in cer. Losontiu (cottu Nogradu); Ernestu Simonyi stang. in cer. Németyörög (cottu Baranya); Tom'a Pláchy stang. in cerc. Ecseg (cottu Baranya); Mihailu Táncsics stang. in Orosháza; Iosifu Késmárky deac. in cer. Vesprimu; N. Ieszenszky deac. in Vágújhely; Antoniu Pribék deac. in cerculu Ungu, si c. Sandru Buttler deac. in cerc. Caposiu (cottu Ungu);

Vincentiu Latinovics stang. in cer. O-Beese; Iosifu Iust deac. in Turocz-Sz. Marton; Vilhelmu Tóth deac. in Nitr'a; Ionu Uhlarik deac. in cer. Puhova (cottu Trencinu); Ladislau Bősörményi (+) in Nagy-Kálló (cottu Sabolciu); Carolu Pétery stang. in cerc. Mezőtur (cottu Hevesiu); c. Teodoru Csáky deac. in cer. Lőcse (cottu Scepusiu); Egyed Lehoczky deac. in Bresnobánya; c. Paulu Eszterházy deac. in cerc. Ugodu (cottu Vesprimu); Emericu Szabó deac. in Pap'a; Ladislau Kvaszay deac. in cer. Varinu (cottu Trencinu); Manuilu Zicsy deac. in cerc. Trencinu, Stefanu Ányos deac. in cer. Zircz, Ernestu Urbánovszky deac. in cer. Bittse, Rudolfu Ocskay d. in cer. Várbo si Ionu Krajtsik d. in cer. Banu (cottu Trencinu); Mateiu Onossy d. in cer. Orosfalva (cottu Timisiu); Sandru Ormos d. in cer. Pecic'a (cottu Aradu); Colomanu Iusth d. in cer. Stubn'a (cottu Turotiu); Bola Percel d. in cer. Bonyhád (cottu Toln'a); Andreiu Gaspar st. in cer. Bihoru, Sandru Csánády st. es. in cer. B. Ujfalu, Paulu Moricz st. in cer. Barandu, Alesiu Farkas stang. in cer. Ugr'a (cottu Bihar); Nicolau Kiss st. in Kecskemet; Eugeniu Beniczky st. in cer. Gödöllő (cottu Pest'a); Danilu Szakácsy st. in cer. Lisca (cottu Zemplinu); Teodoru Matkovics st. in Lisca (cottu Vesprimu); Aronu Szilády st. in cer. Halas; Virgiliu Szilágyi st. in H.-Mező-Vásárhely; Eugeniu Kállay stang. in cer. Nyirbátor (cottu Sabolciu); b. Alesiu Orczy st. in cer. Pétervásár (cottu Hevesiu).

(Va urmã.)

Varietati.

* * D'in Brasieu ni-se scrie „la ospetiu (banohetu) datu la 21 martiu a. c. intru onora nou-alesiloru deputati diotali (saso-deachisti) Bömches si Wächter au participatu si vre o câti-va romani intieleginti, dd. Puscaru, Stravoiu si Lengheru, se dice câ ar' fi tîenutu si cuventâri?... neci o padure fâra uscatore. — De altmintrea romanii de aici-a nu participara la alegeri. (Participarea la ospetiu ar' fi pentru noi unu lucru cu totul indiferente precum si câte unu pocalu inchinatu intru sanatatea deputatiloru amintiti numai daca participarea si mai alesu cuventârile nu voru fi avutu vre o coloro demonstrativa anti-romanésca factia cu passivitatea enuciata. — De altmintrea d. Bömches meriteza ovatiunile de la — Sasi, ca unu mare oratoriu, si inca mai mare barbatu de stat, dar apoi ce legi-

stu! Dsa in an. tr. au facutu unu reportu falsu intr'o cauzã ce se dice a fi interesatu pre preavredniculu sêu colegu Iancu Galu Hilibanu, carele inca numai pentru acea se dice a militatu ca husariu de alu lui Bach, ca lefiôr'a sê nu intru in punguliti'a vre unui bohemu. Dloru inse sunt patrioti mari, era gresiel'a cu reportulu celu falsu s'au îndreptatu atrubundu-se, adeca gresiel'a, numai singuru singurelu imprejurârî câ D. Bömches nu pricepe bine limb'a magiara. R.

* * Anunciãmu invitarea de prunumeratiune la diurnulu vienosu „Zukunft“, ese in tote dilele afara de domineca si serbatori. Pretiulu pre anu întregu 16 fl., pre jum. 8 fl. pre unu patrariu 4 fl. si pre luna 1 fl. 40 cr. Se ocupa adese de cestiunea nationalitatiloru cu preferintia de cea slava.

Sciri electrice.

Constantinopole, 26. martiu. Principelu Stirbeiu, acreditatu la curtea d'in Constantinopole, castigatu pentru Romani'a dreptulu nemarginitu de a imprime bani de aur si argintu. Turburârile pe insulele sporadice, si anume pre Calimnos, inca tot mai duréza.

Vien'a, 26. martiu. „N. Fr. Presse“ comunicu unu telegramu d'in Brussel'a dat. 25 l. c., care dice câ c. Beust si c. Bismark voru conveni câtu mai curendu cu scopu, de a mediloci una apropiare intru Austri'a si Prussi'a.

Belgradu, 26. martiu. „Vidovdan“ anuciã câ guvernulu serbescu reclama de la port'a otomanu dreptulu de a inchia tratate cu poterile straine.

Belgradu, 26. martiu. „Vidovdan“ publicu not'a Turciei tramisa reprezentantiloru sêi d'in strainetate, prin carea protestéza contra intentiunii Domnitorului Romaniei Carolu, de a fi represintatu oficialu la curtile d'in strainetate, fiindu acést'a eo tratateloru legate.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu: ALEXANDRU ROMANU.

Comunicatiunile pre Cãile ferate.

Table with train schedules for routes: Pre Linia Statului Pest'a-Vien'a, Segedinu-Pest'a, Vien'a-Baziasiu, Baziasiu-Vien'a, Calea fer. de Nordu ung., Pest'a-S.-Tarján, S.-Tarján-Pest'a, Calea fer. de Sudu (amedia-di), Bud'a-Triestu, Triestu-Kanizsa, Triestu-Bud'a, Kanizsa-Bud'a, Bud'a-Albaregale-Vien'a, Vien'a-Albaregale-Bud'a.

Table with train schedules for routes: Alba-Regia, Bud'a, Calea fer. spre Tis'a, Vien'a-Pest'a-Casiovi'a, Vien'a-Pest'a-Aradu, Vien'a-Pest'a-Oradea-Mare, Casiovi'a-Pest'a-Vien'a, Aradu-Pest'a-Vien'a, Oradea-Mare-Pest'a-Vien'a, Mohaciu-Barciu.

Table with train schedules for routes: Barciu-Mohaciu, Prim'a Cale ferate transilvana, Aradu-Alba-Iulia (Belgradu), Alb'a-Iuli'a-Aradu, Navigatiunea (Plutirea), Cu vaporele societatii Danubiane imp. reg. priv. Vaporele cu caletorii pleca, Sosirea vaporeloru in Pest'a.